

בש"פ 9066/17 - מוחמד מורתגה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 9066/17

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: מוחמד מורתגה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

עתירה לגילוי ראיה

תאריך הישיבה: י' באדר התשע"ח (25.2.2018)

בשם המבקש: עו"ד חאלד אזברגה

בשם המשיבה: עו"ד רחלי זוארץ-לוי

החלטה

לפניי עתירה לגילוי ראיה חסויה לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות).

1. ביום 16.3.2017 הוגש נגד העותר כתב אישום, שתוקן בהמשך, האוחז 21 אישומים. בתמצית אציין כי על פי האמור בכתב האישום העותר, תושב רצועת עזה ומהנדס במקצועו עובד בארגון תיקא, ארגון תורכי העוסק בצדקה ובסיוע הומניטרי (להלן: תיקא). לפי הנטען, העותר ניצל את עבודתו בתיקא כדי להעביר כספים לפעילי חמאס וכן היה

מעורב בפעילות צבאית ממשית של הארגון, כגון חפירת מנהרות וייצור מטעני חבלה (הכל כפי שפורט בכתב האישום). בגין דברים אלה יוחסו לעותר עבירות רבות ובהן חברות בארגון טרור לפי סעיף 22(ב) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016; מתן אמצעים לביצוע פשע לפי סעיף 498 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ועשיית פעולה ברכוש למטרות טרור לפי סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005.

2. ביום 11.7.2017 חתם שר הביטחון על תעודת חיסיון מטעמי ביטחון המדינה בתוקף סמכותו לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות. החיסיון הוחל לגבי פריטי המידע הבאים: שיטות ודרכי פעולה, פעילות מבצעית, נוהלי עבודה, ודרכי השגת מידע של שירות הביטחון הכללי, ככל שהם מתייחסים לאיסוף מידע מחוץ ובמסגרת חקירה, לרבות תוכן מידע העלול להביא לחשיפת שיטות ונהלים אלה; אמצעים טכניים של שירות הביטחון הכללי להשגת חומר מודיעיני וחומר חקירה, לרבות החומר אשר נאסף באמצעים אלה; תפקידים, שמות ומשימות של עובדי שירות הביטחון הכללי לרבות כל פרט אחר שיש בו כדי לגלות או לחשוף בדרך כלשהי את זהותם. לבסוף צוין כי החיסיון חל על רשימת החומר והמידע החוסים תחת התעודה, לרבות כל פרט מזהה לגביהם ו/או אשר יש בו כדי להעיד על מהותו, היקפו וכמותו של החומר החסוי למעט העובדה כי מדובר במידע מודיעיני וחומר חקירה חסוי.

3. בעתירה שלפניי מבקש העותר להסיר את החיסיון שהוטל על חומר חקירה "שיש בו לסייע להגנתו או לתרום להבנה רבה יותר של ההליכים בתיק", בטענה כי יש בפיו טענות כבדות משקל נגד שיטות החקירה שהופעלו בעניינו, המידע ששימש בסיס לחקירה ומטרתה. לטענת העותר החומר החסוי משקף נכונה את מעשיו, ואת ההיבטים – הן העובדתי הן הנפשי – של העבירות המיוחסות לו. עוד ביקש העותר כי תועבר לרשותו רשימה של החומר החסוי, הכוללת פירוט של חומר הראיות הנופל בתחומה של תעודת החיסיון, בקווים כלליים.

לשלמות התמונה יוער כי העתירה שלפניי הוגשה ביום 20.11.2017 אולם לבקשת הצדדים נדחה הדיון בהליך בשל מגעים שהתקיימו ביניהם לשם הגעה להסדר. ביום 2.2.2018 הודיעה המשיבה כי המגעים האמורים לא הבשילו ולפיכך העתירה נקבעה לדיון לפניי ביום 25.2.2018, בהתאם לבקשת המשיבה.

4. בדיון שנערך לפניי במעמד באי כוח הצדדים שב בא כוח העותר על טענותיו האמורות. באת כוח המשיבה ציינה, אשר לבקשה להעביר לעותר רשימה של החומר החסוי, כי גם בזו יש לפגוע בתעודת החיסיון. עוד נטען כי טענות העותר בדבר שיטות חקירה פסולות לכאורה שהופעלו בעניינו כלליות ביותר, ואין בחומר החסוי אינדיקציות שיכולות לתמוך בהן. המשיבה ציינה כי הועברו לבאי כוח העותר בסך הכל 6 פרפראזות בקשר לחומר החסוי, שתיים מהן במעמד הדיון. לאחר הדיון במעמד הצדדים קיימתי דיון במעמד באת כוח המשיבה ונציגיה, עיינתי בחומר החסוי וקיבלתי הבהרות בעניינו.

5. ככלל, נאשם העומד למשפט זכאי לקבל לידי את חומר החקירה במלואו, כדי שיוכל לנהל את הגנתו באופן אפקטיבי ולממש את זכותו החוקתית להליך הוגן. עם זאת, סעיף 44 לפקודת הראיות מכיר בקיומם של מצבים חריגים שבהם אינטרס ציבורי או בטחוני עשוי להצדיק לחסות ראיות מסוימות מפני הנאשם. בבואו לערוך ביקורת שיפוטית על חיסיון ראיות, נדרש אפוא בית המשפט לבחון את משקלן ואת מידת חשיבותן להגנתו של הנאשם. בחינת החומר החסוי נערכת "בעיניו של סניגור" המבקש לגלות כל בדל ראיה שיש בה, ואפילו בדוחק – כשהיא לעצמה או עם ראיות אחרות – לסייע לנאשם" (בש"פ 9086/01 רביב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 163, 172 (2002)). מקום שבו מגיע בית המשפט למסקנה כי ראיה מסוימת היא חיונית להגנתו של הנאשם, הוא יורה על חשיפתה, תוך העדפת זכותו של הנאשם להליך

הוגן והאינטרס בדבר חשיפת האמת על פני האינטרס הביטחוני (בש"פ 2489/09 בראודה נ' מדינת ישראל, פסקאות ו-ח (7.6.2009)). באשר ליתר הראיות שעליהן חל החיסיון, נדרש בית המשפט לערוך איזון בין מידת התועלת הצפויה לנאשם מחשיפת הראיה לבין הפגיעה שעלולה חשיפה זו לגרום לביטחון המדינה. במסגרת איזון זה על בית המשפט לבחון, בין היתר, אם ניתן לבודד מרכיבי ראיות מסוימים מתוך החומר החסוי ולחשוף אותם, בין במישרין ובין על דרך של מסירת פרפראזה (בש"פ 5312/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.9.2009); בש"פ 4055/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (27.7.2009)).

6. לאחר שעיינתי בחומר החסוי, בראיות הגלויות הנוגעות לדברי העותר בחקירותיו (מסמכים המתעדים את חקירתו בשירות הביטחון הכללי ואת חקירתו במשטרה), ובפרפראזות שהועברו לידי העותר, וכן לאחר שקיבלתי הבהרות מבאת כוח המשיבה ונציגי רשויות הביטחון, באתי למסקנה, על פי אמות המידה שעליהן עמדתי, כי אין בחומר החסוי ראיות החיוניות לניהול הגנתו של העותר, ובכלל זאת – ראיות החיוניות להוכחת טענות ההגנה שאותן הציג לפניי. אשר ליתר הראיות שעליהן חל החיסיון, איני סבור שחשיפתן תשרת את האינטרסים של העותר מחד גיסא, ומאידך גיסא היא עלולה לפגוע בביטחון המדינה. מטעם אחרון זה איני רואה להיעתר גם לבקשת העותר להעביר לידי רשימה מפורטת יותר של חומרי חקירה החסויים.

העתירה נדחית אפוא.

ניתנה היום, י"ג באדר התשע"ח (28.2.2018).

ש ו פ ט